

Sibirie-deportationens tillkomst och användning i Finlands kriminella rättsvård.

Föredrag vid Fångvårdsmannaföreningens årsmöte
i Helsingfors år 1892.

Sibirie-deportationens användning i vårt lands kriminella rättsvård icke blott under formen af deportation till tvångsarbete för grofva brott, å hvilka lifvets förlust enligt lag annars skulle utgjort straffpåföljden, utan ock såsom kolonisationsdeportation tillhör numera en förgången tid. — Om ock frågan sålunda icke vidare eger aktuel betydelse, har jag dock trott det vara icke utan intresse att i några korta drag erhålla en öfversigt öfver Sibiriedeporationens tillkomst och användning uti vårt rättsväsende.

Lagstiftarene från år 1734 voro, såsom kändt, särdeles frikostiga med fastställandet af dödsstraff för äfven ringare förseelser, hvilka med nuvarande rättsåskådning anses kunna försonas med frihetsstraff, ja till och med med endast böter. Den af Sveriges och Finlands Ständer vid riksdagen år 1734 antagna allmänna lag fastställer dödsstraff i mer eller mindre kvalificerade former för icke mindre än något öfver sjuttio särskilda i lagen uppräknade förbrytelser. — Trots detta slöseri med lagens svåraste straff torde dock, tack vare särskilda senare utkomna förordningar, främst den betydelsefulla förordningen af år

1779, som bland annat reglerade ansvarspåföljderna för de med lifsstraff belagda stöldsbroten tredje och fjerde resan äfvensom för särskilda slag af äktenskaps- och sedlighetsförbrytelser, dödsstraffet icke kommit i öfverdrifven utsträckning till användning i Finland, särdeles efter landets förening med Ryssland. — Enligt tillgängliga uppgifter sedan denna tid har dödsstraffet i Finland under åren 1809 till slutet af år 1825 ådömts i inalles 62 fall, i hvilka Hans Kejsrerliga Majestät förklarar Nåd icke ega rum, men deremot verkstälts i endast 45 fall, å 33 män och 12 qvinnor, enär i de återstående 17 fallen dödsdomen icke bragtes till verkställighet, dels i följd af de lifdömdes frånfälle innan exekutionen i 4 fall, dels ock i följd af skedd benådning efter allaredan utfärdad dödsdom i 13 fall. Sedan denna tid eller från år 1826 har något dödsstraff hos oss icke exeqverats, utan har detsamma delvis ersatts med deportation till Sibirien med åtföljande tvångsarbete.

Redan vid Borgå landtdag år 1809 väcktes frågan om Sibiriedeportationen till lifs. — På inom ståndet väckt förslag, beslöt nämligen Presterskapet vid sagde landtdag, att Ständerne ville till Hans Kejsrerliga Majestäts ompröfning i underdånighet hemställa »om icke i alla de fall tjuf, enligt landets lagar, skall dömas att på lifstid sitta på kronans fästning, han i dess ställe kunde få till arbete i Sibirien förvisas.» Förslagsställaren inom Prestaståndet ansåg tjufvar, som dömts till lifstidsfängelse och hvilka så godt som utan undantag visat sig vara ytterst vanartade och oförbätterliga, böra berölvras möjligheten att någonsin nalkas sin hemort eller ens att vidare kvarstanna i sitt fosterland, utan borde de förflyttas till en ny, för dem fremmande verld, enär de endast sålunda kunde bringas till andra tankar, till förbättring och till att blifva nya, nyttiga medborgare, åtminstone nyttigare än i sitt fosterland. — Då frågan derefter förevar i Ridderskapet och Adeln väckte densamma der en häftig opposition. Det framhölls icke blott att förslaget innefattade ändring i allmänna lagen

och utkomna författningar, hvarom Ständerna utan särskildt bemyndigande icke egde ingå i öfverläggning, ännu ock att förslaget ur kristlig synpunkt var rent af förkastligt. — Sedan Borgareståndet beslutit låta förslaget förfalla och Bondeståndet i allo förenat sig med Ridderskapet och Adeln blef i följd häraf förslaget hvilande tillsvidare.

Detsamma kom dock snart åter på dagordningen i sammanhang med frågan om svårigheterna att i landets disponibla fängelseinrättningar, »slott och fästningar,« såsom de i dåtida handlingar kallas, internera det ständigt växande antalet lifstidsfångar. — För frågans klagörande affordrades år 1814 dåvarande Prokuratorn i Regeringskanseljen Mathias Calonius yttrande derom, huruvida landets Ständers godkännande ansåges nödigt för en författning af innehåll att missgerningsmän, som af domstolarne dömts skyldige att för sin återstående lifstid hållas till allmänt arbete i landet å kronans fästningar, skulle i stället försändas till grufvorna i Sibirien. Uti det af Prokuratorn Calonius sedermera afgifna yttrande icke blott förordades lifstidsfångars deportation till Sibirien, dock med tillgodo-seende af deras behof af själavård, utan ock framhölls att Ständernas hörande i frågan icke kunde anses nödvändigt. Sedan år 1818 jemväl Kejsarliga Senatens utlåtande i frågan affordrats och Senaten instämt i Prokuratorn Calonius' yttrande dock endast såvidt det afsåg lifstidsfångar af mankön, blef efter särskilda omgångar frågan af Hans Kejsarliga Majestät, Kejsar Alexander den förste den 30 Mars 1820 afgjord sålunda »att med vidare åtgärd i ärendet finge bero till dess landtståndernas underdåniga yttranden deruti blifvit inhemtade.«

Kejsar Nikolai den förstes tronbestigning bildar sedermera epok i frågan om dödsstraffet i vårt land och i följd deraf äfven i Sibiriestraffets historia.

Efter det den ifrågasatta Sibirideportationen tidigare afsett lifstidsfångar i gemen, inskränktes frågan numera till endast sådana lifstidsfångar, hvilka benådats från dem

ådömdt dödsstraff. — Kort efter sin tronbestigning aflät nämligen Kejsar Nikolai till Finlands Generalguvernör den 24 Februari 1826 ett reskript, deri Kejsaren, bland annat, uttalar: att Han fattat den oryggliga grundsats att icke stadfästa och bekräfta någon dödsdom, derest brottet ej vore af den svårare beskaffenhet att dermed åsyftas störa statens lugn, tronens säkerhet samt Majestätets helgd och att Han således ville begagna den Monarken tillkommande benådningsrättigheten samt åläggga dem, som enligt Finlands lagar gjort sig till dödsstraff skyldiga, men för hvilka anledning till mildring icke förekommer, att i stället umgälla deras brott med, utom kroppsplikt, allmänt arbete för deras öfriga lifstid. Enär emellertid ett sådant arbete, om detsamma endast vore inskränkt inom Finland och dess fästningar, der någon betydligare skilnad i arbetets beskaffenhet icke egde rum, ej lemnade tillfälle att vid förvandlingen af dödsstraff iakttaga nödig och lämplig gradation emellan grofva förbrytare och andra missdådare, som enligt lag äfven förverkat lifvet, anbefaldes i följd häraf Kejsarliga Senaten att inkomma med utlåtande derom huruvida icke gröfre och svårare brottslingar, hvilka enligt landets lagar gjort sig till dödsstraff skyldige, men till lifvet benådades och ålades allmänt arbete för lifstiden, utan att dock hafva förtjent den mildring att i landets fästningar insättas, kunde försändas till de på andra sidan om Ural belägna Guvernementen.

Efter ett af Kejsarliga Senaten i anledning häraf afgifvet tillstyrkande utlåtande utfärdades sedermera den 21 April 1826 den i vårt lands kriminala lagstiftning märkliga förordningen angående till döden dömda, men af Gunst och Nåd till lifvet förskonade brottslingars försändande till allmänt arbete i de aflägsnare Sibiriska guvernementerne. Uti denna Nådiga förordning stadgas bland annat: att då någon enligt Finlands lagar till dödsstraff skyldigkänd brottsling af mankønet af Hans Majestät till lifvet förskonas, men i anseende till brottets beskaffenhet och dervid före-

kommande omständigheter icke är förtjent af den mildring att inom landet få förrätta det allmänna arbete för dess öfriga lifstid, hvartill han utom kroppsstraffet varder dömd, skall en sådan missdådare sedan han undergått kroppsstraffet ofördröjligen och under strängaste bevakning försändas till de aflägsnare guvernementerna i Sibirien för att der till allmänna arbetens förrättande i grufvorna blifva använd. Derjemte föreskref förordningen ej mindre att de missdådare som blifva deportation underkastade, för sin öfriga lifstid äro uteslutne från det borgerliga samhälle, hvilket de förut tillhört och i följd deraf i deras fädernesland förlora alla medborgerliga rättigheter i afseende å äktenskapsförbindelser, arftägt eller hvad det i öfrigt vara må, än ock att meranämnde brottslingar å deportationsorten borde beredas nödig själavård samt tillfälle till uppbyggelse och tröst uti inhemtande af deras religions grundsatser och sanningar. — Och innehöll för öfrigt förordningen beträffande motiverna till densamma ett upprepande af innehållet i ofvannämnde Nådiga Reskript nämligen att Hans Majestät funnit det icke förenligt med Sina på inre öfvertygelse stödda grundsatser och Sin samvetspligt att stadfästa och bekräfta någon om ock i enlighet med landets lagar meddelad dödsdom, derest brottet ej vore af den svårare beskaffenhet att dermed åsyftats störande af det helas bestånd, utan vore det Kejsarens afsigt och vilja att i alla andra grofva brottmål begagna den honom i stöd af grundlagarne tillkommande benådningrätt till brottslingars förskonande från dödsstraffets undergående.

Sedan denna tid har, såsom ofvan nämndes, något dödsstraff icke blifvit inom Finland verkställt, utan ha alla missdådare, som dömts till döden, förskonats till lifvet och i stället fått umgälla sina brott antingen med deportation till Sibirien eller med straffarbete inom landet. — Ty om ock nyssnämnde förordning af den 21 April 1826 afsåg endast missdådare af mankön begagnade sig dock Kejsar Nikolai, trogen sina grundsatser, jemväl be-

träffande dödsdömda qvinnor af den Majestätet tillkommande benådningsrätten, och Rysslands följande Regenter, vårt lands Storfurstar, ha städse följt det gifna föredömet. — De från lifsstraff benådade qvinliga förbrytarena erhöilo intill år 1848, då beträffande jemväl deras deportation till Sibirien författning utfärdades, utan undantag dödsstraffet förbytt till strängare och gröfre arbete å spinnhus i landet under deras återstående lifstid, en del med föreskrift att förvaras i särskildt rum och förses med black och fotbojor. — Nyssnämnda år den 24 Februari utkom nämligen en Nådig Kungörelse, som bestämde att hvad i förordningen af den 21 April 1826 föreskrifvits angående grofva enligt Finlands lagar till döden dömda, men af Nåd från dödsstraffets undergående frikallade brottslingars af mankönet försändande till grufarbete i Sibirien jemväl komme att tillämpas å dylika, af Nåd från dödsstraffet förskonade brottslingar af qvinnokönet, likväl sålunda att nästnämnda brottslingar skulle i stället för grufarbete användas till arbete vid kronans i Sibirien befintliga fabriker.

I följd af nyssnämnda tvenne förordningar af år 1826 och 1848 hafva sålunda till döden dömda brottslingar förskonats från lifsstraffet och i stället deporterats till tvångsarbete i Sibirien. Enligt tillgängliga uppgifter ha i sådant afseende genom länsfängelset i Wiborg till Sibirien öfversändts följande antal förbrytare under hvarje af nedannämnde år, nämligen:

Under år 1826.....	19 män.
- - 1827.....	12 -
- - 1828.....	4 -
- - 1829.....	18 -
- - 1830.....	7 -
- - 1831.....	12 -
- - 1832.....	14 -
- - 1833.....	24 -
- - 1834.....	16 -

Under år 1835.....	25	män.		
- - 1836.....	13	-		
- - 1837.....	18	-		
- - 1838.....	14	-		
- - 1839.....	13	-		
- - 1840.....	16	-		
- - 1841.....	16	-		
- - 1842.....	15	-		
- - 1843.....	12	-		
- - 1844.....	7	-		
- - 1845.....	11	-		
- - 1846.....	13	-		
- - 1847.....	10	-		
- - 1848.....	19	-	1	qvinna.
- - 1849.....	15	-	1	-
- - 1850.....	21	-	2	-
- - 1851.....	13	-	4	-
- - 1852.....	17	-	5	-
- - 1853.....	25	-	3	-
- - 1854.....	15	-	4	-
- - 1855.....	18	-	3	-
- - 1856.....	23	-	2	-
- - 1857.....	14	-	1	-
- - 1858.....	15	-	2	-
- - 1859.....	11	-	*	-
- - 1860.....	12	-	1	-
- - 1861.....	18	-	6	-
- - 1862.....	21	-	3	-
- - 1863.....	17	-	2	-
- - 1864.....	10	-	5	-
- - 1865.....	13	-	5	-
- - 1866.....	18	-	1	-
- - 1867.....	7	-	1	-
- - 1868.....	23	-	1	-
- - 1869.....	8	-	2	-

Under år 1870.....	12 män,	»	qvinna. *)
- - 1871.....	5	-	3 -
- - 1872.....	8	-	2 -
- - 1873.....	4	-	3 -
- - 1874.....	13	-	» -
- - 1875.....	9	-	» -
- - 1876.....	6	-	3 -
- - 1877.....	4	-	1 -
- - 1878.....	7	-	2 -
- - 1879.....	3	-	» -
- - 1880.....	8	-	4 -
- - 1881.....	1	-	1 -
- - 1882.....	4	-	1 -
- - 1883.....	7	-	1 -
- - 1884.....	15	-	1 -
- - 1885.....	4	-	3 -
- - 1886.....	15	-	2 -
- - 1887.....	7	-	» -
- - 1888.....	4	-	» -

Under tiden från år 1826 till och med 1888 hafva sålunda icke mindre än 798 från lifsstraff benådade brottslingar af mankön försändts till tvångsarbete i Sibiriens grufvor samt 82 enahanda qvinliga missdådare till kronans fabriker i Sibirien. Om ock skyldige till grofva och uppörörande brott torde dock desse eländige, om man får tro skildringarne beträffande Sibiriens penitentiära förhållanden, gått till mötes ett straff, som mera närmat sig lifslång kroppslig marter än lemnat möjlighet till återupprättelse. —

*) Den minskning i antalet deportation underkastade grofva förbrytare, som inträdt efter år 1870, har sin grund deri, att tillämpningen af författningarne af år 1866 angående dräp, barnamord m. m. vidtog år 1870 och missdådare, som i stället för enligt derförinnan gällande lag ådömdt lifsstraff underkastats deportation, numera enligt nyssnämnda författningar kunde umgälla sina brott med tukthusstraff inom landet. —

Deportationsstraffet med åtföljande tvångsarbete i grufvorna eller fabrikerne i Sibirien har dock numera, sedan år 1888, upphört att finnas till. Enligt Statssekretariatets för Finland skrifvelse af den ^{9 Juni}_{28 Maj} sagde år har nämligen Hans Kejserliga Majestät täckts i Nåder förordna, att kungörelserne af den 21 April 1826 och den 24 Februari 1848 angående till dödsstraff enligt Finlands lagar dömde, men af Hans Kejserliga Majestät till lifvet benådade brottslingars försändande till Sibirien derefter borde tillämpas sålunda, att dylika brottslingar icke vidare skola till förrättande af allmänna arbeten i grufvor och fabriker i sistnämnde land befordras, utan för sin återstående lifstid undergå tvångsarbete i Finlands tukthus. —

Härmed äro då angifna de hufvudsakligaste momenten i den Sibiriedeportation, som under tiden mellan åren 1826 och 1888 delvis trädte i stället för det enligt landets lagar förbrytare ådömda dödsstraffet. Den användning ifrågavarande deportation erhållit i landets rättsvård framgår af ofvanstående, till största delen ur Prokurators i Kejserliga Senaten till landets Ständer afgifna berättelser, Fångvårdsstyrelsens årsberättelser, samt länsfängelsets i Wiborg diaries hemtade uppgifter angående de deporterades antal. —

Men det återstår ännu att omnämna en annan, af mig redan i början af föredraget antydd art af Sibiriedeportation, nämligen den såkallade kolonisationsdeportationen, hvilken kommit till användning uti betydligt större utsträckning än tvångsdeportationen.

Samma år kungörelsen angående till döden dömda qvinliga förbrytares försändande till tvångsarbete vid kronans fabriker i Sibirien utfärdades, eller år 1848, ansökte nämligen hos Hans Kejserliga Majestät 53 dels för begångna brott dels för lösdrifveri till allmänt arbete för lifstiden eller på vissa år dömda qvinspersoner, som höllos insatta i spinnhuset i Willmanstrand, att af Gunst och Nåd varda från det dem ådömda allmänna arbete befriade

och i stället såsom kolonister till Sibirien afsända. I April samme år 1848 biföll Hans Kejslerliga Majestät ifrågavarande ansökan såvidt beträffade 22 af supplikanterna, hvaremot vid de öfrigas, särskildt de för mord, dråp eller barnamord dömdas ansökan icke fästes något afseende. Kort härefter anhöllo 84 för stöldsbrott, till lifstidsfästningsarbete dömdes och i sådant afseende å Sveaborgs fästning insatte manspersoner hos Hans Kejslerliga Majestät likaledes att af Gunst och Nåd undfå mildring i det dem ådömda straffet sålunda att de blefve såsom kolonister till Sibirien deporterade. Uti Nådigt utslag, meddeladt i medlet af Maj månad år 1848, blef, sedan utredning vunnits derom att 50 af sökandene, dels för sjuklighet, dels för hög ålder icke kunde underkastas deportationen, desses omförmälda anhållan afslagen, hvaremot de öfrige 34 männen af Gunst och Nåd tillätos att i stället för det dem för lifstiden ådömda fästningsarbete i Finland försändas såsom kolonister till Sibirien.

Ifrågavarande kolonisationsdeportation till Sibirien uppstod sålunda icke i följd af något öfverhetligt påbud utan på ansökan af de beträffande fängslige sjelfve. Den samma har med kortare afbrott fortgått alltsedan år 1848 till och med år 1886, då äfven denna art af Sibiriedeportation upphörde, samt småningom kommit att omfatta icke blott till tukthusstraff för lifstiden eller på vissa år dömdes såväl manliga som qvinliga förbrytare utan ock för lösdrifveri eller såsom det tidigare hette saknad laga försvar å landets arbetsinrättningar insatte likaledes såväl manliga som qvinliga korrektionister. — För de förra eller de till tukthusstraff dömdes fångarne, särdeles för dem, som ådömts tukthusstraff för lifstiden, utgjorde kolonisationsdeportationen ingenting mindre än en benådning, enär såvidt känt är kolonisterne efter framkomsten till deportationsorten erhöillo rätt till fri sysselsättning och att röra sig fritt, blott sådant skedde inom gränserne för et bestämdt område, hvilket dock ofta kunde vara större än mångt län i Fin-

land, någon gång till och med icke mindre än hela Finland. — För de senare åter eller för lösdrifvarene var deportationen egentligen intet annat än en med Regeringens tillstånd och på dennes bekostnad verkställd emigration från landet, enär begäret att undslippa den för lösdrifveriet ådömda jemförelsevis korta strafftiden, hvilken vid tiden för afsändandet i många fall synes ha varit i det närmaste, i några fall till och med helt och hållet tilländagången, svårligen kan tänkas ha utgjort enda driffjedern till den ansökta deportationen.

Emellertid har denna kolonisationsdeportation i betydlig mon inverkat på antalet af tukthus- och arbetsfångar i landets fängelseinrättningar enligt hvad framgår af nedanstående sammanställning öfver antalet från landets fängelser till Sibirien deporterade kolonister. Sålunda försändes såsom kolonister till Sibirien:

	Dömde för brott,		Dömde för lösdrifveri,		Summa
	Män.	Qvinn.	Män.	Qvinn.	
Under år 1848	34	10	»	11	55
- - 1849	»	»	»	»	»
- - 1850	70	1	»	20	91
- - 1851	15	3	»	34	52
- - 1852	1	1	1	2	5
- - 1853	1	2	6	9	18
- - 1854	25	1	2	10	38
- - 1855	33	6	91	8	138
- - 1856	36	1	62	14	113
- - 1857	»	»	65	16	81
- - 1858	23	»	117	6	146
- - 1859	»	»	28	8	36
- - 1860	11	»	47	7	65
- - 1861	25	6	34	18	83
- - 1862	15	»	64	7	86
- - 1863	»	»	»	»	»

Under år	Dömde för brott,		Dömde för lösdrifveri,		Summa
	Män.	Qvinn.	Män.	Qvinn.	
1864	»	»	1	1	2
- - 1865	20	»	1	1	22
- - 1866	43	7	35	2	87
- - 1867	36	2	20	2	60
- - 1868	81	3	48	3	135
- - 1869	8	9	15	4	36
- - 1870	30	6	6	4	46
- - 1871	31	4	28	3	66
- - 1872	16	»	28	6	50
- - 1873	49	2	13	4	68
- - 1874	40	2	22	5	69
- - 1875	25	13	25	1	64
- - 1876	54	6	7	6	73
- - 1877	31	7	1	6	45
- - 1878	43	4	14	1	62
- - 1879	62	5	32	9	108
- - 1880	55	3	27	6	91
- - 1881	10	2	»	4	16
- - 1882	11	»	21	»	32
- - 1883	56	4	16	3	79
- - 1884	22	2	13	2	39
- - 1885	39	4	17	6	66
- - 1886	24	2	5	2	33

eller sålunda 1075 män och 118 kvinnor, dömde för brott, och 912 män och 251 kvinnor, insatta för lösdrifveri, sammanlagdt 1987 män och 369 kvinnor eller inalles 2356 personer. — Jag bör emellertid härvid anmärka, att dessa sifferuppgifter, ehuru tagna från Prokuratorns och Fångvårdsstyrelsens berättelser, dock icke torde vara fullt exakta, enär icke blott uppgifterne i de skilda myndigheternes berättelser i några fall befunnits icke fullt öfverensstämmande, utan äfven i tvenne af berättelserne antagligen i

följd af misskrifning på olika ställen lemnats olika uppgifter. — Emellertid är differensen ej större än tio eller högst femton, och förestående uppgifter lemna därför en i det allra närmaste trogen bild af den utsträckning kolonisationsdeportationen till Sibirien haft i vår fångvård.

På sätt af förestående sammanställning synes, inträffade den sista försändningen af kolonister till Sibirien år 1886. Densamma upphörde nämligen enligt Hans Kejsersliga Majestäts förordnande till Kejsersliga Senaten, meddeladt i skrifvelse från Statssekretariatet af den ¹¹/₂₃ Mars 1886, derom, att Senaten icke vidare borde till Hans Kejsersliga Majestät inkomma med hemställningar om afsändande till kolonierna i Sibirien af sådana inom straff- och arbetsfångelserna i landet förvarade fångar, hvilka sjelfva derom anhålla.

Sålunda har då all deportation af förbrytare från Finland till Sibirien upphört, och på samma gång har från vårt kriminella rättsområde försvunnit en i många hänseenden märklig straffart. — Deportation såsom straffmedel förefanns redan i den romerska rätten och åtföljdes här alltid af förlust af alla medborgerliga rättigheter. Småningom har deportationsstraffet vunnit insteg i de flesta europeiska samhällens lagstiftning. Det kan dock sjelfallet realiseras endast i länder, som ega egna aflägsna och mindre bebodda kolonier, ty till deportationens begrepp hör bland annat äfven, att den med deportation bestraffade fortfarande står i beroende af den stat, hvares medlem han varit, och att denna stat eger rätt att tillgodogöra sig den deporterades arbetskraft och förmåga.

För Ryssland hafva Sibiriens vidsträckt ödemarker utgjort ett lämpligt deportationsområde alltsedan medlet af förra århundradet. Det har användts såsom förvisningsort åt förbrytare och fångar af alla slag, och i tidernas längd hafva millioner sådana personer vandrat öfver Ural till de

Sibiriska bergverken. Den ständiga tillförseln af landsförvista har haft ett högst betydligt inflytande på Sibliens befolkning. En del af dessa landsförvista har efter uttjent strafftid stannat kvar såsom förbättrade människor och laglydige medborgare, medan andra slagit sig ihop i förbrytareband, som utgjort en allmän landsplåga, der de dragit fram.

För vårt land är deportationen af finska förbrytare till tvångsarbete i Sibirien märklig i det hänseende, att densamma tillkommit och användts i sextio år utan Ständernas godkännande och ehuru deportationsområdet icke stått i något statligt beroende till Finland.

Tidigare hade såväl till tvångsarbete deporterade som kolonister från Finland förlagts i olika delar af Sibirien, men omkring år 1863 vidtogs den förändring, att de finska kolonisterna så vidt möjligt sammanfördes från de tidigare större samlingsställena i Tobolsk och Krasnojarsk till omnejden af kolonin Werchne Suetuk, och till samma trakter sändes derefter äfven till tvångsarbete dömda förbrytare. Samma år 1863 anställdes nämligen på finska statsverkets bekostnad för handhafvandet af den religiösa undervisningen och själavården bland i Sibirien koloniserade och derstädes till tvångsarbete hållne finnar af evangelisk-lutherska trosbekännelsen en lutersk prest och en katokat, hvilka till sin hufvudstation erhöilo Werchne Suetuk. Sedan denna tid har den andliga vården om de finska förbrytarene i Sibirien handhafs af finska prester. Stationsort är för närvarande staden Omsk.

Finska Regeringen har sålunda sökt skingra det andliga mörker och luttra det sedliga förderf, som helt naturligt måste ega djupa rötter i en församling, sammansatt af så förderfvade medlemmar och sammanhållen med så svaga band som den finsk-lutherska förbrytareförsamlingen i Sibirien. *)

Werner Hjelmman.

*) Fångvårdsmannaf. i Finl. Medd. II.